

2) יושב בארץ מדינו וישב על הבאר קלט דרוך

אבות שלשה נדרווגו להם וזוגיהם מן הבאר יצחק יעקב וימשה בניצחק פתיב (בראשית כד. סב) ויצחק בא מבוא באר וגו' ועוד שזוהי רבקה לאליעזר למען יעקב (שם כט. ב) ויבא והנה באר פשרה' משה יושב על הבאר.

(110 ו. א.)

והבאר הנמלים מתוח ליער אל-באר המים לעת ערב ואת שאבת: ויאמר ויהיה אלהי אדני אברהם הקרוה נא לפע היום ועשה חסד עם אדני אברהם: הנה אנכי נצב על-עין המים ובנות אנשי העיר

יצאת לשאב מים: והנה הנער אשר אמר אליה הטיב נא בדרך ואשתה ואמרה שמה וגם גמליך אשקה אתה הבחת לעבדך ליצחק ובה ארע כי עשית חסד עם אדני: והיה הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן-מלכה אשת נחור אחי אברהם וכרה על-שכמה: והנער טבת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרו העונה ותמלא כדה ומעל: וירץ העבד לקראתה ויאמר הגבויאני נא מעט-מים מפניך: ותאמר שמה ארע ותמהר ותרו כדה על-ידה ומשקה: ותכל להשקה ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם-כלו לשתות: ותמהר ותעד כדה אל-השקת ותרו עוד אל-הבאר לשאב ומשאב לכל-גמלי: והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההצליח יהיה דרכו אם-לא:

(110 ו. ב.)

5) והקב אברהם את-אבימלך

על-אדות באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך: ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את-הדבר הזה וגם-אתה לא הדלת לי וגם אנכי לא שמעתי בלתי היום: ויחק אברהם צאן יבקר וימן לאבימלך ויברתו שניהם ברית: ויצב אברהם את-שבע בבשת הצאן לכדה: ויאמר אבימלך אל-אברהם מה הנה שבע בבשת האלה אשר הצבת לכדה: ויאמר כי את-שבע בבשת תקח מידי בעבור תהיה-לי לעדה כי חפרתי את-הבאר הזאת: על-כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם: ויברתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיל-שר-צבאו וישבו אל-ארץ פלשתים: וישע אשל בבאר שבע ויקרא-שם בשם יהוה אל עולם: ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים: (110 ו. ג.)

6)

באר מים חיים, איר חגיגה הרואה באר כחלום רואה שלום שנאמר ויחפרו עבדי יצחק בנות ויבצאו שם באר מים חיים, רבי נתן אומר מצא תורה שנאמר כי טובצי מצא חיים) וכתיב הלא באר מים חיים, רבא אמר חיים משש. (110 ו. ד.)

8)

אך מעין ובר מקוה מים יהיה טהור ונגע בנבלתם יטמא: וכי יפל מנבלתם

10)

תרי מעשה כרן יורגו בן זכאי שהיה חכם על המדבר (שהיה מלך בדרך ור' אליעזר בן עזר מוציא מדוואבא לו רבי שנת לי פיק ארז במעשה מרכבה אמר לו לא כך שנית לבס ולא במרכבה כהוד אלא אלו היה חכם מבין סודות אמר לו רבי תרשני לומר לפניך דבר אחר שלמדנו אמר לו אמר מיר יוד רבו יורגו בן זכאי מעל החכם ונתעקף וישב על האבן תחת היות אמר לו רבי מעט מה ירדת מעל המרכבה אמר אפשר אהיה חכם במעשה מרכבה ושכניה עמו וסלאכי השית מלון אותנו ואני ארכב על המרכבה מיד פתח ראי בן עזר במעשה יסובבה כל האילנות שבשדה פתח (ו) מלן ואמר שיהיה מה שורה אחר הלל את ה' מן ארץ הנעים וכל תודמות עין פרי וכל ארזים הללוה נענה מלך מן האש ואמר הן הן מעשה המרכבה עמד רבן יורגו בן זכאי על ראשו ואמר בדרך ה' אלוד ישראל שנתן בן לאברהם אבינו שידע לתובן ולחזק ולדחש במעשה מרכבה (ו) יש נאה דודש ואן נאה מקים נאה בקים ואן נאה בקים אברהם אבינו שלעזר בן עזר יצא מחלצד ובשנאמר

(110 ו. ה.)

9)

ה' חמשה תלמידים היו לו לר' יוחנן בן זכאי, ואלו הן: רבי אליעזר בן-הורקנוס, רבי יהושע בן-חנניא, רבי יוסי הפהן, רבי שמעון בן-נתנאל ורבי אלעזר בן-עזריה. הוא היה מונה שבחן: רבי אליעזר בן-הורקנוס, בור סוד שאינו מאבד טפה. רבי יהושע בן-חנניא, אשרי יולדתו. רבי יוסי הפהן, חסיד. רבי שמעון בן-נתנאל, רבא תשא. רבי אלעזר בן-עזריה, כמעין המתגבר. הוא היה אומר, אם יהיו כל-חכמי ישראל בכף מאוננים, ואליעזר בן-הורקנוס בכף שניה, מקריע את כלם. אבא שאול אומר משמו, אם יהיו כל-חכמי ישראל בכף מאוננים, ואליעזר בן-הורקנוס אף עמקם, ואלעזר בן-עזריה בכף שניה, מקריע את כלם.

(110 ו. ו.)

(110 ו. ז.)

וישא יעקב ארצה בערקס: וירא והנה באר פשרה והנה ערו-צאן רכעים עליה כי מן-הבאר הוא רים והאבן גדלה על-פי הבאר: ונאספו שמה וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את-הצאן והאבן על-פי הבאר למקמה: ויאמר להם יעקב אתם ויאמרו מחרן אנתנו: ויאמר להם הירעתם וינתחו ויאמרו ידענו: ויאמר להם השלום לו וס והנה יתל בתו באה עם-הצאן: ויאמר הן ידעו לא-עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו יד לא נובל עד אשר יאספו כל-העדרים וגללו מעל פי הבאר והשקו הצאן: עודנו מדבר עמם: עם-הצאן אשר לאביה כי רעה הוא: והיו יעקב את-רחל בת-לבן אחי אבנו ואת-צאן מו ויש יעקב ויגל את-האבן מעל פי הבאר צאן לבן אחי אבנו: וישק יעקב לרחל וישא

(110 ו. ח.)

4)

א וימצא פשרה הקוא מאה שערים וברכזה ל האיש ויגל הלוק ויגל עד פירגל מאד: והיה אן ומקנה כקר ועבדה רבה ונקנאו אתו פלשתים: ת אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו שמים ומלאים עפר: ויאמר אבימלך אל-יעקב כי-צממת ממנו מאד: וילך משם יעקב וימן וישב שם: וישב יעקב ויחפר את-באר המים בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אתרי מות ורא לכן שמות פשרת אשר-קרא לכן אביו: ויעקב בנהל וימצא-ישם באר מים חיים: ויריבו וירעו יעקב לאמר לנו המים ויקרא שם-הבאר עשקו עמו: והחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה: וישקנה: ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא יקרא שקמה רחכות ויאמר כי-עתה הרחוב יהיה בארתי: וישל משם באר שבע: (110 ו. ט.)

את בארת המים, רבי עקיבא ל: מקום שחיו אביהנו הולכים היה לכת לפניהם והופרין ששה פעמים אותה לפניה. והפר יצחק בארין שלשה וצא אותה לפניו שנאמר וישב יצחק ז בארות המים, חפר בארין כי פעמים זה לפניו, שנאמר ויחפרו עבדי יצחק כתיב בירושלים ויהיה כיום ההוא יצאו בירושלים) היה הבאר שקהירה וירשלים ולהשקות את כל פביכותיה.

1. רבי אחא בשם רבי חנינא אמר בשעה שעלה משה
לפרום שמע קולו של הקדוש ברוך הוא שיושב ועוסק
בפרשת פרה אדמה ואמר תלכה בשם אומרה רבי
אליעזר אומר עגלה בת שנמה ופרה בת שמים אמר לפניו
רבון העולמים יהי רצון שיהא מחלצני אמר לו חנין
שהוא מחלצני הך הוא דקתיב (שמות יח, ד) וישם האחד
אליעזר שם אותו המיוחד.

(גמ' י"ג)

14. בעלי אסופות אלו תלמידי
דכמים שיושבין אסופות אסופות ועוסקין
בתורה הללו כמבואר והללו כמדרין הללו
אוסרין והללו כמדרין הללו פוסלין והללו
כבשרין שמא יאמר אדם היאך אני למד
תורה מעתה תלמד לומר (כ"ל) נתנו מרועה
אחד אל אחד נתנו פרנס אחד אחר כי איתן
כל המעשים ברוך הוא דכתיב "ידבר אליהם
את כל הדברים האלה אף אתה עשה אונך
כאפרכסת וקנה לך" ל"ג מבין לעשות את
דברי מצותים ואת דברי כבודיים את דברי
אוסרין ואת דברי מדרין את דברי פוסלין
ואת דברי כבשרין בלישן הוא אמר להם

(גמ' י"ג)

15. עשרה דברים נבראו

בערב שבת בין השמשות, ואלו הן: פי הארץ, ופי הבאר, ופי האתון, והקשת, והמון, והמטה, והשמיר, והכתב, והמכתב, והלוחות. (גמ' י"ג)

16. וכן וירא והנה באר — הבאר למקמה
דיא וירא והנה באר בשדה זו ציון
והנה שם שלשה עררי צאן, אלו גירגלים, כי
מן הבאר הוא יסקו, שמשם היו שואבים רוח
הקודש, והאבן גדלה, זו סחלה בית השואבה
איר הושיעא למה היו קוראין אותה שפתח בית
השואבה שמשם היו שואבין רוח הקודש, ונאספו
שמה כל הקדרים, באים מלכוד חמת ועד נחל
מצרים. ונללו את האבן ונוי שבשם היו
שואבים רוח הקודש, והשיבו את האבן טונת
לרגל הכא (גמ' י"ג)

(גמ' י"ג)

18. וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו,
אסרו אלו שבק מצות שורין אברהם על
עשירתו ושכחו אותו. (גמ' י"ג)

19. הוא הבאר, זו היא הבאר שנבראת בין
השמשות והיא מכלל עשרה דברים
שנבראו בין השמשות לכך נאמר היא הבאר.
ותניא באר שניתנה להם לישראל במדבר עולה
עמהן הרים ויורדת בקעות, כלומר מוצאין באר
מים חיים בכל מקום ולא הוצרכו עוד לבקש מים.

(גמ' י"ג)

שנאמר (דברים כ. ו) זה ארכעים שנה ה' אלהי
עמך לא חסרת דבר. (תוספתא סוכה פ"ג ה"ג)

11. אמר רבי הלכו המרא דפרוניתא ומיא דריומסת קיפוז עשרת השבטים
מישראל רבי אלעזר בן ערך איקלע להם *אומשך בתריותו אעקרי תלמודית
כי הדר אתא קם למיקרי בספרא בעא למיקרא *הדרש הוא להם *אמר הררש
היה להם בעורבנן רחמי עליה והדר תלמודיתו

547

13. כשתלה ר' אליעזר נבסור עקיבא חבירו
לבקרו תמא יושב בקניף שלו והן יושבין
במקלן שלו ואותו היום עיש ויה ונכנס
הורקנס בנו לחלוץ חפלו נער בו וצא
בגופה אבד להן לחבירו כמרומה אני
שרעתי של אבא נפרסת אבד להן העתה
ודעה אמו נפרסה היאך מדרין אוסר סקלה
ועוסקין באיסור שבות? כיון שראו רבמים
שרעתי מושכת עליו נכנסו וישבו לפניו
מרוצק די אמות איל למה באותם איל ללמד
תורה באנו איל ועד עכשיו למה לא באהם
איל לא היה לנו פנאי אבד להן חמה
אני אם ימותו מרתה עצמן אבד לו ר' עקיבא
שלי מרו אבד לו שלך קשה משלתן נפל
שרתי ורועותיו והנתן על לבו אבד אוי לכם
שרתי ורועותיי שהן כשרתי מפרו תורה
שנגלית הרבה תורה למדתי והרבה תורה
לימדתי הרבה תורה למדתי ולא חסרתי
מרבתי אפילו ככלל המלקטן מן הים הרבה
תורה לימדתי ולא חסרתי תלמודי אלא
במבואל בשפופר ולא עוד אלא שאני שונה
שלש מאות הלכות בבורת ענה ולא היה
אדם שישאלני בהן דבר מעולם ולא עוד
אלא שאני שונה שלש מאות הלכות ואמרו
לה שלשת אלפים הלכות בנפשות קשואן
ולא היה אדם שואלני בהן דבר מעולם ותי
מעקבא בן יוסף פקע ארתו אני והוא מהלכין
היטו בדרך אמר לי רבי למדני בנפשות
קשואן אמרתי דבר אחד נחמלא כל השדה קשואן אמר לי רבי
למדתי נפשות למדתי עקרתן אמרתי דבר אחד נחמלא כל המקום
אחד אמרו לו *רבדור *הואמרו והקמיע וצורר תרגליות ומשקלות
קמיע מוע אמר להן הן ממאן ופיררתן במה שהן *מעל שעל גבי
האבנים כרו אבד להן הוא מזור ויצאה נשמתו במרתה עמד רבי
יודיע על גדלו ואמר הוהר הגרד הוהר הנדר למצואי שבת נגע בו
רבי עקיבא מן קסרי לוד היה מכה כבשרו עד שרבו שנתח לארץ
פחה עליו בשורה ואבד *אביו אביו רכב ישראל ופרשיו הרבה מעות יש
לי ואני לי שלחני להרצותו (גמ' י"ג)

17. ומשם בארה הוא
הבאר אשר אמר יהוה למשה אסף את העם ואתנה להם
מים: או אשר ישראל את השירה הזאת על
באר ענג'לה: באר חפרוה שרים ברוך נדיבי העם במחקק
במשענתם וממדבר מתנה: וממתנה נחליאל ומנחליאל
במות: ומבמות הגיא אשר בשדה מאב ראש הפסגה ונשקפה
על פני הישימון: (גמ' י"ג)

20. וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו,
אסרו אלו שבק מצות שורין אברהם על
עשירתו ושכחו אותו. (גמ' י"ג)

וקאן עלי באר ענו לה באר חפרוה עם
שרים, כך היתה הבאר שהיתה עם
ישראל במדבר, ודומה לטלע מלא נקבים ככברה,
מפרפרת ועולה כמפי הפך הזה, עולה עמהן
להרים ויורדת עמהן לגאיות, מקום ישראל שורין
הוא שורה כנגדן במקום גבוה כנגד פתחו של
אהל מועד, נשיאי ישראל און וסוכבין אותה
במקלותיהן ואומרים עליה את השירה עלי באר
ענו לה, עלי באר, והמים מבעבעין ועולין כעמוד
למעלה, וכל אחר ואחר מושך במקלן איש לשכטו
ואיש למשפתחו, שנאמר באר חפרוה שרים וגו',
וגם היא סוכבת את כל מחנה ישראל ומשקה את
כל הישימון, שנאמר (להלן כ) ונשקפה על פני
הישימון, והיא עושה נחלים שנאמר (תהלים עת,
כ) ונחלים ישטפו, הן יושבין באיספקאות
(ספינות) ובאין זה אצל זה שנאמר (שם קה, מא)
הלכו בציות נהר, העולה דרך ימין עולה ורך ימין
העולה דרך שמאל עולה דרך שמאל, כן העמוד
של אהל מועד עליו דיוט וישטפו וכל וכל